

93

zorgvuldige sollicitatieprocedure bij het aannemen van personeel. Als je de verhalen moet geloven, kan deze branche zich slechts staande houden met onderbetaalde illegalen. En hoewel ik ook die een zeer gelukkig en voorspoedig bestaan toewens (indien mogelijk in Nederland), vond ik het op dat moment wel erg sneu voor deze Engelsman. Het verst was hij nog gekomen bij een fastfoodketen, maar die hielden hem ook aan het lijntje. Hij moest eerst maar eens Nederlands leren, dat vond hijzelf tenminste.

Voor zover ik weet, is deze laatste kort na onze ontmoeting met een illusie minder naar Engeland teruggekeerd. Ik hoop, dat het mijn andere Engelse kennis beter vergaat. . .

Arnoud Dumont.

1

ISRAEL, DE PALESTIJNEN EN
HET KRUIS VAN CHRISTUS.

In het vorige nummer van dit blad stond een artikel - PASEN IN PALESTINA IN HET JAAR 1993 - van de hand van Hani Odeh. Odeh is een Palestijns christen en pastor van de Lutherse gemeente in Beit Sahur, een dorpje dicht bij Bethlehem.

De schrijver geeft aan hoezeer de Palestijnen verdrukt worden door de bezettende macht; we horen van controleposten; van slagen, traangas en scherpe munitie; 'uit een medisch onderzoek is gebleken dat de bevolking daar wegens gebrek aan suiker en vetten aan ondervoeding lijdt.'

Dat zijn dingen waartegen Odeh mijns inziens terecht

3

93

macht recht en gerechtigheid vertrouwt." Een toepasselijke tekst hierbij (maar er zijn vele andere!) is bijv. Jesaja 1:27: "Sion zal door recht verlost worden, en wie daaruit zich bekeren, door gerechtigheid."

Tenslotte: het artikel gaat over "Pasen 1993" maar werd pas Pasen 1994 gepubliceerd in het Nederlands. In die tussentijd is er veel gebeurd: Rabin en Arafat geven elkaar de hand en reële vredesonderhandelingen kwamen op gang, zij het moeizaam.

Helaas gebeurt er nog steeds veel onrecht maar toch hadden ook de positieve ontwikkelingen genoemd kunnen worden. Volgens mij is er reden om te blijven hopen en te blijven bidden. Persoonlijk bid ik om veiligheid voor Israël en om gerechtigheid voor het Palestijnse volk.

Johan M. Snoek.

"PASEN IN PALESTINA IN 1993"
mijn antwoord.

De bijdrage in de vorige DC-bode van de hand van onze Palestijnse vriend Hani Odeh heeft enkele lezers geschokt: er waren bezwaren van theologische aard en misverstanden over de bedoeling van Hani met dit artikel.

Ik kreeg het van hem tijdens mijn bezoek aan de bezette West-bank in november 1993.

De redactie van de DC-bode wil als eerste opmerken dat het beter leek het artikel niet rond de kerstdagen maar rond de paasdagen te laten verschijnen. Of het plaatsen op zich een gelukkige greep was, wil ik in het midden laten. Maar de eerlijkheid gebiedt op te merken dat de ~~door~~ ^F door de ~~reactie~~ ^d reactie geplaatste kopij steeds bij de schrijver/schrijfster ligt en dat wij in principe niets aan de inhoud veranderen.

Verantwoordelijk voor het 19

protesteert. Er gebeuren in het door Israël bezette gebied afschuwelijke dingen en wij christenen in het Westen en met name in Nederland hebben daar maar al te lang onze ogen voor gesloten.

Enige moeite heb ik met de manier waarop Odeh het Palestijnse lijden van nu in verband brengt met het lijden van Christus aan het kruis. Dát er een verband is daar wil ik aan; denk alleen maar aan Matth. 25:36: "Ik ben in de gevangenis geweest . . . ", enz.

Toch meen ik dat de schrijver te ver gaat wanneer hij Jezus de boodschap in de mond legt: "De wonden van de Palestijnen zijn dieper en hun pijn is heviger dan de mijne."

Maar vooral heb ik bezwaar tegen de volgende zin: "Ik (Jezus) zal vergeving gaan vragen voor hen die mij kruisigden. Zij zijn nu sterk, hebben een groot leger..."

Hier worden mensen van onze tijd in de beklagdenbank gezet, niet alleen voor wat zijzelf nu , maar ook voor wat anderen 2000 jaar geleden gedaan hebben. "De Joden hebben Christus gekruisigd" is een even onzinnige bewering als: De Friezen hebben Bonifacius vermoord!" Want die moord vond lang geleden plaats en bovendien moet je een groep niet collectief aanrekenen wat sommigen uit die groep misdreven.

Dat hierboven geciteerde zinnetje is zo kwalijk, omdat de Joden in Europa eeuwenlang vervolgd zijn door 'christenen' onder het aanheffen van de kreet: "Jullie hebben Christus gekruisigd." Die beschuldiging heeft helaas een rol gespeeld bij de vervolging van joden door Hitler. Voor mij is het de vraag of Odeh dit beseft heeft. Ik denk het niet.

Naar mijn inschatting zal dit artikel eventuele joodse lezers maar ook menig christen nu juist niet helpen om te gaan beseffen: "Er wordt onrecht gepleegd jegens de Palestijnen en daar moet een eind aan komen."

Veel overtuigender is het om te zeggen: "Joden en christenen hebben geleerd wat gerechtigheid is, dank zij de profeten van Israël. Wat erq is het daarom, dat nu de bezettende

Wij werden met Hani dikke vrienden en weten hoe hij ook onder de meest moeilijke omstandigheden onder het onderdrukkende systeem nog steeds werkt en gelooft in een vreedzame oplossing voor Israëliërs en Palestijnen, Joden, Moslims en Christenen en daarbij tegengewerkt wordt door de Israëliërs machthebbers.

Wat ik wil duidelijk maken is, dat de noodkreet van Hani's artikel slechts uit die omstandigheden is te verstaan.

Gaarne voldoen we aan het verzoek van ds. Joh. Snoek om zijn visie in de DC-bode op te nemen. Hiermede wordt, naar ik meen, recht gedaan aan de bezwaren geuit door de Classicale Commissie voor de verhouding tussen Kerk en Israël en van enkele andere lezers, met wie we overigens verhelderende gesprekken voerden.

Hani kennende weet ik zeker, dat hij nooit de indruk heeft willen wekken, dat de dood van Jezus van Nazareth 2000 jaar geleden, aan Joden dient te worden toegeschreven. Het was een politieke moord onder het ook toen in Palestina enorm drukkende juk van de Romeinse bezetters. (Uiteindelijk leidde dit tot een algehele verstrooiing van Joden over de gehele wereld.) Door de kerken is daar in de loop der eeuwen op een afschuwelijke wijze een verkeerde interpretatie aan gegeven, die o.a. heeft geleid tot de holocaust. De vlucht van de in de diaspora levende Joodse gemeenschappen naar Palestina, is daaraan toe te schrijven. De Palestijnen zijn door de ongebreidelde terreur uit de daarop volgende jaren de slachtoffers van onze slachtoffers geworden.

Als er een kerk in de Nederlandse samenleving getuigt van een onverzoenlijke afwijzing van anti-semitisme, rassen- en geloovenhaat, dan is het wel onze Pauluskerk en uitsluitend in die kontekst is de hartelijke vriendschap tussen de Evangelisch Lutherse kerk en school te Beit Sahour en de Pauluskerk, te verstaan.

Ook is het de overtuiging van Hani dat geweld nooit tot echte oplossingen kan leiden. Dat er Israëliërs en Palestijnen door gewelddadige ervaringen tot rade- en redeloze daden worden aangezet is wel begrijpelijk, maar deze leiden over en weer wel tot een toename van geweld en leed.

wereld

De geweldloze ~~geweld~~akties, en ook die zijn er in het kader van de Intifadah, zullen ondanks de onevenwichtig zware straffen van Israëliische zijde, op den duur wel tot noodzakelijke echte vredesonderhandelingen moeten leiden.

Van Emmanuel Levinas en Elie Wiesel leerden we dat God zichtbaar is in het gelaat van de lijdende mens. Tweeduizend jaar geleden, tijdens de holocaust en nu; en dat is wat Hani heeft getracht vanuit zijn benarde situatie duidelijk te maken.

Kees Thieme.

EVEN IETS RECHTZETTEN.

Met verbazing heb ik kennisgenomen van de reactie van enkele vrienden van de Pauluskerk op het artikel van Hani Odeh in de DC-Bode van april/mei '94 ('Pasen '93').

Men was geschokt: zoiets kan men toch niet in een openbaar blad plaatsen, laat staan in een kerkelijk blad! Hoe haalt iemand het in zijn hoofd om zo oneerbiedig en goddeloos over de mens Jezus te praten. Kijk, daar zeggen wij het zelf: Jezus, de mens onder de mensen.

Hani Odeh heeft volgens mij Jezus zo goed begrepen en dienovereenkomstig hem feilloos neergezet: opstandig, rebels, iedereen tegen zich in het harnas jagend door op te komen tegen de wantoestanden in het geloofsleven en de schijnheiligheid van hen die onder het mom van christen-zijn, de meest verschrikkelijke dingen laten gebeuren met de mens in nood.

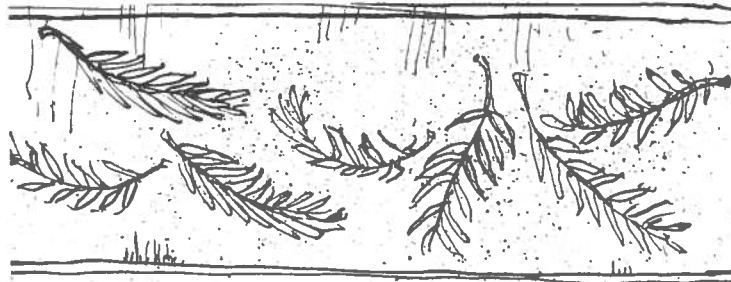
Waarom plaatsen wij Jezus toch op zo'n hoog voetstuk en praten wij over hem als was hij een mystiek wezen waarvan wij af dienen te blijven. Heeft Hani Odeh niet gelijk? Hij laat Jezus in zijn fantasie weer op aarde terug komen. Hij zet Jezus neer in deze voor zovelen, smerige, vuile wereld die velen. uit eigenbelang. hiervan maken.

Dit verdriet doen wij hem aan.

Hebben wij ons dat gerealiseerd en kregen wij het schaamrood op de kaken over het doen en laten van ons mensen op deze wereld voordat wij het stuk van Hani Odeh hadden gelezen?

Ga even bij jezelf te rade: èèn moment is men met het lot van onze medemens begaan, maar dan worden wij er immuun voor, niet waar?

Els de Graaf.

DE VIJFDE ZONDAG

29 MEI 1994

Wij hebben voor deze dienst John Kulmann bereid gevonden deze te leiden. Hij is aangesloten bij de Dominicaanse Gemeenschap en geen onbekende voor verschillenden van ons.

Deze zondag wil hij spreken over de 'wonderbare spijziging' en over het wonder: 5000 mensen luisteren naar wat Jezus te zeggen heeft. Maar pas als de menigte in kleine groepjes verdeeld is, ziet men elkaar en deelt men met elkaar!

Ook deze dienst begint om 10.30 uur.

=====

6 94

Wij allen hebben ergens wel een trekje in ons ten opzichte van onze medemens, wat ook niet klopt. Wij steken maar wat graag onze beschuldigende vinger uit naar diegene die niet in ons straatje loopt. Ben je het niet met me eens: geen pardon, afgekeurd!

Jesus had vergelijkingen waarvan men veel kan leren. Wat te denken van de barmhartige Samaritaan? Wie nam het slachtoffer mee en liet hem verzorgen? Precies: iemand die het niet met hem eens was, misschien wel zijn vijand. Maar hij handelde naar eer en geweten en gebod.

Met Pasen lijden wij mee met Christus, een onschuldig mens die leed voor een rechtvaardige zaak, verguisd, afgevoerd, vermoord! Hij deed dit wel voor onze zonden nietwaar? Om een betere en vredige wereld te bewerkstelligen. O, wat zijn wij ervan overtuigd dat hij daarom stierf en wat zijn wij dankbaar voor zijn edelmoedige opoffering en menslievendheid.

Nu ga ik met Hani Odeh mee in de verbeelding die prachtig en niet in het minst kwetsend is voor mij. Jesus ontdoet zich, na toestemming, van zijn doornenkroon omdat die in deze 'vredige' wereld niet meer nodig zou zijn, maar vraagt wel een doek voor de wonden die nog steeds open zijn. Hij bindt, omdat er geen onderscheid tussen de mensen is, de kufje om het hoofd. Wanneer Jesus het leed onder ogen krijgt van het volk, de Palestijnen, is hij zeer geschokt.

En dan komt de mens Jesus - lees dus goed: de mens Jesus die zich verbijsterd afvraagt waarom God hem heeft laten kruisigen. Hij reageert zoals wij dat zouden doen: "God, waarom luister je niet naar mij, mijn volk zit nog steeds in de ellende, waar was mijn dood dan voor nodig?" Jesus gaf de beschermende doek terug en zei: "Elk volk dat lijdt en eigenlijk ook een doornenkroon draagt, aan hen geef ik de doek terug, hun pijn is heviger dan de mijne." En Jesus keerde terug. Misschien hilde hij.

Ik denk dat wij dit stuk moeten lezen met al onze eerbiedige aandacht ter nagedachtenis aan Jesus, de supermens, die ook nu nog bespot en verguisd wordt, maar die met mededogen naar alle onderdrukte en met de dood bedreigde volkeren op deze aarde omziet.

94

RONDON
DE VERENIGING VAN VRIENDEN VAN DE PAULUSKERK.

In vele opzichten kunnen mensen niet buiten elkaar en zo is het werk van de Pauluskerk een bepaald aspect waar geprobeerd wordt er voor een ander te zijn die dreigt in de verdrukking te komen te komen of al reeds in dit stadium verkeert. Vanuit een zekere overtuiging zijn er mensen aan het werk die er willen zijn voor die ander en daarbij een omgeving proberen te maken om mensen een plek te geven waar ze zichzelf kunnen zijn en gelegenheid bieden voor koffie, brood en gesprek.

De problematiek van een stad als Rotterdam kennen we allemaal en het initiatief van ds. Hans Visse: wat gedragen wordt door de Diaconie van de Hervormde Gemeente en andere kerken te Rotterdam is ook in financieel opzicht een zorg die de kerken niet alleen kunnen dragen.

Het zijn gelukkig naast fondsen en instellingen ook particulieren die hun steentje bijdragen en daarbij hoort ook de Vrienden van de Pauluskerk die daadwerkelijk bijdrage leveren aan dit werk.

Immers, er is een gebouw noodzakelijk wat onderhouden moet worden, een organisatie met betaalde krachten en vele vrijwilligers(sters) om zorg te dragen voor de opvang en continuïteit. Het bestuur van het D(iakonaal) C(entrum) Pauluskerk heeft ons deelgenoot gemaakt van de financiële zorg. Zo is er een tekort over 1993 ontstaan van ca. fl 38.000,-, welk bedrag met enig kunst- en vliegwerk nog kan worden opgevangen. Het bestuur van het Diakonaal Centrum vraagt voor 1994 zo mogelijk een bijdrage van fl.15.000,-.

Wij als Vrienden hebben stellig die bereidheid maar zijn afhankelijk van uw bijdrage. De acceptgiro's zullen u na de vakantieperiode worden toegezonden en wij hopen dat u naar draagkracht wilt reageren. Voor zover u nog geen lid bent, kunt u zich opgeven bij onze administrateur de hr. J.Lam; Kruiningersstraat 135. 3086 KL Rotterdam. tel:010 4815726.

De Pauluskerk kan niet buiten de Vrienden!

Met hoop op uw blijvende steun,
J.J. Kolpa.